

BRONNELYS

I ONGEPUBLISEERDE ARGIVALE BRONNE

1. NASIONALE ARGIEFBEWAARPLEK, PRETORIA

(a) Erich Mayer-dokumente

Doodsertikaat: TAB 496879131
Bondelnr. 708 990 530 000
Bron: MHG
Verwysing: 5754/60

Egskeidingsertikaat: TAB 49685907
Bondelnr. 824 750 700 000
Vol.nr. 5/457
Verwysing: 172/193 TPD

Boedel van Erich Mayer (5754/60)

(b) Marga Mayer-Gutter-versameling (Boek 1,114/326; Boek 2,114/441)

(c) J.H. Pierneef-versameling (A941), Band 5.

2. ARGIEF VIR EIETYDSE AANGELEENTHEDE, UNIVERSITEIT VAN DIE VRYSTAAT, BLOEMFONTEIN

(a) Verslag van die Uniale Taal- en Kultuurkonferensie, Bloemfontein, 18 en 19 Desember 1929. PV202, FAK-dokumentversameling, Lêer 1/4/3/2/1

3. FERDINAND POSTMA-BIBLIOTEEK, POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEIT (VIR CHRISTELIKE HOËR ONDERWYS)

(a) J.H. Pierneef-dokumente

Meegaande dokumente is met spesiale vergunning van mev. H.Spoelstra van hierdie biblioteek aan my beskikbaar gestel, maar is nog nie vir algemene gebruik ontsluit nie. Die biblioteekpersoneel beskik oor geen verdere inligting oor die herkoms van hierdie skenking nie.

4. KUNSARGIEF, DEPARTEMENT VISUELE KUNSTE, UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

(a) Erich Mayer-versameling

Meegaande versameling beslaan etlike staalkabinette in die Kunsargief en die dokumente is reeds volgens persoonlike briewe, artikels, uitnodigingskaartjies, tydskrifte, ensovoorts gesorteer. Alhoewel die dokumente in 'n mate vir gebruik ontsluit is, is slegs die persoonlike briewe van Mayer van argiefnummers voorsien soos in die voetnote aangedui.

(b) H.M. van der Westhuysen-versameling

Hierdie versameling is met spesiale vergunning van prof. A.E. Duffey aan my beskikbaar gestel, maar is nog nie vir algemene gebruik ontsluit nie.

(c) J.H.Pierneef-versameling

Hierdie versameling dokumente beslaan etlike staalkabinette in die Kunsargief en is slegs gedeeltelik vir gebruik ontsluit. Hierdie dokumente is slegs as agtergrond tot die Mayer-navorsing geraadpleeg.

5. ARGIEF, SAMUEL PAUW-BIBLIOTEEK, UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA

Liederboekie saamgestel en geïllustreer deur Erich Mayer

II KOERANT- EN TYDSKRIFARTIKELS

A.E.G., 'The art of Erich Mayer. Exhibition opens to-morrow', *The Star*, 13 Feb. 1929.

A.E.G., 'The South African Academy. Critical considerations for the fourth exhibition', *Building*, Jun. 1923.

Anoniem, 'Alles eg Afrikaans...'n besoek aan Erich Mayer se groot uitstalling', *Kultuur*, Des. 1946.

Anoniem, 'Bantoe- en Boesmankuns. Lesing van mnr. E. Mayer. Ons ryke bronne vir 'n eie kunsstyl', *Die Volksblad*, 4 Okt. 1928.

Anoniem, 'Deutscher Bauer - Deutsches Land', *Das Schwarze Korps*, 3 Feb. 1938.

Anoniem, 'Die kunstentoonstelling', *Die Huisgenoot*, 20 Jan. 1933.

Anoniem, 'Drie tentoonstellings van Afr kultuurprodukte in Pretoria', *Die Vaderland*, 17 Sept. 1931.

Anoniem, 'Erich Mayer 1876-1976', *Nasionale Museum Nuus*, nr.10, Apr. 1976.

Anoniem, 'Erich Mayer 1876 - 1960', *Be My Guest*, Jul. 2000.

Anoniem, 'Erich Mayer 1876 - 1960', *Cultura*, 22, Febr. 1976.

Anoniem, 'Erich Mayer het ons mense uitgebeeld', *Die Afrikaner*, 13 Mrt. 1970.

Anoniem, 'Erich Mayer 70 jaar', *Die Volksblad*, 20 Apr. 1946.

Anoniem, 'Erich Mayer tentoonstelling', *Ons Vaderland*, 8 Nov. 1927.

Anoniem, 'Erich Mayer te Stellenbosch', *Ons Vaderland*, 19 Okt. 1920.

Anoniem, 'Huishouding in 'n karavaan. Hoe die skilder rustig kan werk. Kos word in 'n kassie gekook', *Die Volksblad*, 13 Sept. 1928.

Anoniem, 'Hy vertolk ons Boerelewe', *Die Vaderland*, 20 Nov. 1946.

Anoniem, 'Kleurryke sagtheid in Erich Mayer se kuns', *Die Vaderland*, 16 Sept. 1933.

Anoniem, 'Kuns en lettere. Eric (sic) Mayer se tentoonstelling', *Die Burger*, 29 Sept. 1925.

Anoniem, 'Kuns in ons kultuur. Dr. E.G. Malherbe open tentoonstelling. Erich Mayer se werk', *Die Volkstem*, 9 Okt. 1936.

- Anoniem, 'Mayer word gehuldig', *Die Burger*, 21 Apr. 1976.
- Anoniem, 'Mnr. Erich Mayer se skilderkuns. Tentoonstelling deur adv. E.G. Jansen geopen', *Die Vaderland*, 13 Sept. 1933.
- Anoniem, 'Onbekende Mayers te sien', *Hoofstad*, 18 Mei, 1976.
- Anoniem, 'Ons hoofartikel', *Die Brandwag*, 25 Okt. 1946.
- Anoniem, 'Oraloor van skrywers en ander mense', *Die Brandwag*, 25 Sept. 1919.
- Anoniem, 'Oraloor van skrywers en ander mense', *Die Brandwag*, 25 Nov. 1919.
- Anoniem, 'Op bezoek bij Z.A.Kunstenaars', *De Volkstem*, 20 Dec. 1912.
- Anoniem, 'Pionier se werk', *Rapport*, 20 Febr. 1972.
- Anoniem, 'Skildery van mev. Jan Britz', *Die Volksblad*, 22 Mrt. 1946.
- Anoniem, 'Van alle kante. Ons eie kuns', *Die Burger*, 22 Aug. 1930.
- Anoniem, 'Van die redaksie. Suid-Afrikaanse kuns', *Die Huisgenoot*, Jul. 1921.
- Anoniem, 'Verlore skakel opgespoor. Oorlogsdagboek van Erich Mayer duik uit Australië op', *Fleur*, Febr. 1948.
- Anoniem, 'Waardevolle album opgespoor', *Tukkie-Werf*, Apr. 1985.
- Anonymous, 'Aus dem Leserkreis', *Afrika - Woche*, 5 Apr. 1951.
- Anonymous, 'An ideal Boer art. Mr Mayer's address at sketch club', *The Star*, 8 Dec. 1923.
- Anonymous, 'Artist's birthday', *Pretoria News*, 17 Apr. 1946.
- Anonymous, 'Decorative fresco and panels designed for H.W. Spicer, architect, Johannesburg, by Erich Mayer', *Building*, Mar. 1923.
- Anonymous, 'Designs inspired by Bushmen. Erich Mayer's exhibition', *Rand Daily Mail*, 16 May, 1934.
- Anonymous, 'Erich Mayer's pictures. South African subjects in Johannesburg', *The Star*, 26 Jan. 1923.

Anonymous, 'Exhibition of paintings', *Ficksburg News*, 23 Mar. 1929.

Anonymous, 'Exhibition of paintings. Mr. Erich Mayer's work', *Daily Dispatch*, 30 Mar. 1939.

Anonymous, 'From the past', *Pretoria News*, 5 Oct. 1973.

Anonymous, 'Mr Erich Mayer's exhibition', *Rand Daily Mail*, 29 Nov. 1923.

Anonymous, 'Mr Erich Mayer's paintings. South African scenes', *The Star*, 26 Apr. 1939.

Anonymous, 'Native art in South Africa. Development of a national style. Lecture by mr. Erich Mayer', *The Eastern Province Herald*, 1 Apr. 1930.

Anonymous, 90 ft. Frieze for city station. Giant art works', *Sunday Times*, 11 Jan. 1931.

Anonymous, 'Quarterly meeting', *Building*, Sept. 1922.

Anonymous, 'South African art. Excellent exhibition at Johannesburg', *Friend of the Free State*, 23 Oct. 1924.

Anonymous, 'South African art. Hope of creating a purely native art', *The Star*, 15 Nov. 192. 2.

Anonymous, 'South African girls build up pottery works', *The Natal Mercury*, 6 Jul. 1939.

Anonymous, 'Story of African transport in stone.120 ft. Painting', *Sunday Times*, 11 Jan. 1931.

Anonymous, 'The Academy exhibition. Higher level of excellence', *Rand Daily Mail*, 1 May, 1923.

Anonymous, 'Transvaal pictures. Preparing for the Wembley exhibit', *The Star*, 24 Nov. 1923.

Anonymous, 'Tribute to pioneer artist', *Pretoria News*, 25 Jan. 1972.

A.W., 'Bij de etsen van Mayer', *Zuid-Afrika*, Jun. 1929.

Backhaus, K., 'Deutscher Bauer - Deutsches Land. Aus der gleichnamigen Kunstausstellung', *Die Kunst für Alle*, Febr. 1939.

Basson, J., 'Erich Mayer - S.A. was sy land en sy mense', *Hoofstad*, 5 Mei, 1976.

- Bokhorst, M., 'Die kuns van 'n kwarteeu', *Standpunte*, 9 (3), Nuwe Reeks, 1954.
- Bokhorst, M., "n Suid-Afrikaanse 'Schilderboeck'. Beskouinge na aanleiding van Dr.A.C.Bouman se 'Kuns in Suid-Afrika', *Die Huisgenoot*, 5 Apr. 1935.
- Botha, H., 'Die kuns van Suid-Afrika in die afgelope vyftig jaar', *Historia*, 5 (3), Sept. 1960.
- Bouman, A.C., 'Calvinisme bring bevryding en ontwikkeling', *Die Burger*, 6 Apr. 1936.
- Bouman, A.C., 'Die Tweede Jaarlikse Kunstentoonstelling', *Die Huisgenoot*, 3 Febr. 1933.
- Bouman, A.C., 'Die Tweede Jaarlikse Kunstentoonstelling', *Die Huisgenoot*, 10 Febr. 1933.
- Bouman, A.C., 'Hedendaagse Suid-Afrikaanse kuns', *Die Huisgenoot*, 4 Mrt. 1932.
- Bouman, A.C., 'Tentoonstelling van J.A. Smith op Stellenbosch', *Die Nuwe Brandwag*, Febr. 1933.
- Coetzee, A., 'Erich Mayer openbaar nuwe krag', *Die Vaderland*, 14 Okt. 1943.
- C.R.v D., 'Zuid-Afrikaanse kunst. Oscar Hollander', *Die Huisgenoot*, Febr. 1918.
- Degenaar, J.J., 1982. 'The roots of Nationalism', *Societas* 15, Cape Town, Academica, 1982.
- Dekker, A., 'Die Werda', *Die Huisgenoot*, Jan. 1922.
- Dekker, G., 'Erich Mayer op pad na sy lewensdoel', *Die Vaderland*, 10 Sept. 1932.
- D.L., 'A veld artist. Mr. Erich Mayer's exhibition', *The Star*, 26 Apr. 1933.
- D.L., 'Erich Mayer's pictures. South African subjects in Johannesburg', *The Star*, 26 Jan. 1923.
- D.L., 'Erich Mayer. The man and his work', *The Star*, 19 Sept. 1925.
- Duffey, A.E., 'Panels painted by J.H. Pierneef for the Ficksburg High School', *PAM Bulletin* 13, Apr. 2001.
- Duffey, A.E., 'Pierneef and the San', *PAM Bulletin* 12, Sept. 2000.
- Du Toit, A., 'No chosen people: the myth of the Calvinist origins of Afrikaner Nationalism and racial ideology', *American Historical Review*, 88 (4), Oct. 1983.

Du Toit, A., 'Puritans in Africa? Afrikaner 'Calvinism' and Kuyperian Neo-Calvinism in late nineteenth century South Africa', *Comparative Studies in Society and History*, 27 (2), Apr. 1985.

Engelbrecht, H., 'Die hart van Erich Mayer is hiér', *Die Huisgenoot*, 9 Apr. 1976.

Enseel, P. (ps.), 'Erich Mayer se kuns.Tentoonstelling in Hoër Meisiesskool', *Die Volkstem*, 5 Nov. 1927.

F.W., 'Erich Mayer. 'n Skilder van die Boere', *De Huisgenoot*, Apr. 1917.

F.W., "n Transvaalse skilder. J.H. Pierneef en sij werk", *De Huisgenoot*, Mrt. 1917.

Fourie, L., 'Ou woning weer opgeknap', *Huisgids, Bylae tot Beeld*, 4 Jul. 1990.

G.M., 'Symphonies of silence. Lovely Bushveld watercolours by Mr. Erich Mayer', *Rand Daily Mail*, date ? 1923.

Grosskopf, J.F.W., 'Afrikaanse toneeldekorasie', *De Huisgenoot*, Apr. 1917.

Grosskopf, J.F.W., 'Afrikaanse bouwstijl,' *Die Huisgenoot*, Jun. 1919.

Grosskopf, J.F.W., 'Erich Mayer', *Wetenskap en Kuns*, Nov. 1945.

Grosskopf, J.F.W., 'Erich Mayer, 'n kunstenaar wat ons land aangeneem het', *Die Huisgenoot*, 28 Mrt. 1947.

Grosskopf, J.F.W., 'Transvaalse boerelewe. Met tekeninge van Erich Mayer', *Burger-Nuwejaarsnommer*, 1922.

Grosskopf, J.F.W., 'Ontwerpe vir toneelkarakters (By die tekeninge van Erich Mayer)', *Die Huisgenoot*, Sept. 1921.

Grové, C.J., 'Jakkals en wolf steel 'n vaatjie botter', *Die Huisgenoot*, 25 Apr. 1924.

Hendricks, P.A., 'Beskouing by 'n skildery-tentoonstelling van Pierneef', *Die Nuwe Brandwag*, 1 (1), Febr. 1929.

Hendricks, P.A., 'Kunsonderwys in Suid-Afrika. Mn. Hendricks antwoord mn. Erich Mayer', *Die Volkstem*, 2 Des. 1930.

Hexham, I., 'Dutch Calvinism and the development of Afrikaner Nationalism', *African Affairs*, 79 (315), Apr. 1980.

- Horstmann, A., 'Erich Mayer', *Antiques in South Africa*, no. 14, Winter, 1984.
- Hullebroeck, E., 'Zuid-Afrikaansche indrukken. IX. De Zuid-Afrikaansche schilders', *Wereldkroniek waarin opgenomen De Week (geillustreerd)*, 28 (14), 2 Jul. 1921.
- J.F.W.G., 'Afrikaanse tiepes in ons kuns-Pentekeninge van Erich Mayer', *Die Huisgenoot*, Jul. 1920.
- J.F.W.G., 'Transvaalse landskaptekeninge van Erich Mayer', *Die Huisgenoot*, Febr. 1921.
- Katinka (ps.), 'Drie bekende kunstenaars stal uit. Erich Mayer', *Die Transvaler*, 22 Nov. 1946.
- Kotzé, D.J., 'Nasionalisme as historiese verskynsel', *Historia* 5 (1), Mrt. 1960.
- Kruger, S., 'Erich Mayer 100 Jaar', *Foto-Rapport, Bylae tot Rapport*, 25 Jul. 1976.
- Larson, S.E., 'Landscape, identity and literature', *Journal of Literary Studies* 13, (3/4), Dec. 1997.
- Le Roux, F., 'Skepping van 'n nasionale kunsstyl', *Paarl Post*, 13 Sept. 1930.
- Le Roux, M., 'Sy het maer depressiejare omgeweef en nog 'n wakker belangstelling in alles op tagtig', *Die Hoofstad*, 17 Febr. 1978.
- Lewis, E., 'Die kunstenaar in Suid-Afrika. Lesing van Ethelreda Lewis', *Die Vaderland*, 6 Mrt. 1934.
- Lewis, B., 'Contemporary art in the National Gallery', *The Cape*, 20 Jan. 1933.
- Linde, M., 'Nasionalisme in kuns', *Die Nuwe Brandwag*, 3 (1), Febr. 1931.
- M.L., 'Where Sprinboks leap on painted walls', *Rand Daily Mail*, 26 Feb. 1931.
- Marais, E., 'Afrikanerbeeste', *Opsaal* (2), 27 Jan. 1932.
- Mayer, E., 'Afrikaanse kunsskole', *Die Huisgenoot*, 29 Mrt. 1935.
- Mayer, E., 'Betekenis van ons eie kuns. Studiekanse nog ontoereikend', *Die Burger*, 8 Nov. 1930.
- Mayer, E., 'Boerekuns-in-Suidafrika', *Die Huisgenoot*, 8 Des. 1926.
- Mayer, E., 'Boere:Naaldwerk (sic) in Suid-Afrika', *Die Huisgenoot*, 2 Des. 1927.

Mayer, E., 'Boesmanlandse skrywer vier 50e verjaarsdag. Sketse uit die lewe van Emanuel de Roubaix', *Ons Vaderland*, 14 Nov. 1930.

Mayer, E., 'Die avonture van twee Boereseuns', *Opsaal* (2), 27 Jan. 1932.

Mayer, E., 'Die beoordeling van beeldende kunste in Suid-Afrika', *Die Banier*, Aug. 1923.

Mayer, E., 'Die betekenis van ons eie kuns. Vraagstukke wat op oplossing wag', *Die Burger*, 18 Okt. 1930.

Mayer, E., 'Die betekenis van ons eie S.A. kuns. Weg tot oplossing van baie van ons vraagstukke', *Die Burger*, 22 Nov. 1930.

Mayer, E., 'Die ontwikkeling van ons eie kuns. Monumente in ons kunsgeschiedenis', *Die Burger*, 11 Okt. 1930.

Mayer, E., 'Eie dekorasiestyl broodnodig; ons moet vaste rigting soek. Handwerkpatrone in eg Afrikaanse gees', *Die Burger*, 13 Sept. 1930.

Mayer, E., 'Hans Aschenborn se etse en 'n praatjie oor die etskuns', *Die Huisgenoot*, Jul. 1922.

Mayer, E., 'Iets oor kafferkuns in die huis', *Die Boerevrou*, Des. 1923.

Mayer, E., 'Kruissteekwerk. Die Hottentotsoog-ontwerp', *Die Huisgenoot*, Jun. 1922.

Mayer, E., 'Kunsonderwys in Suid-Afrika', *Die Volkstem*, 9 Des. 1930.

Mayer, E., 'Kunsonderwys in Suid-Afrika', *Die Brandwag*, 25 Okt. 1946.

Mayer, E., 'Kunstenaars te laat gehelp', *Die Volksblad*, 25 Jan. 1930.

Mayer, E., 'n Nasionale kuns in Suid-Afrika', *Die Brandwag*, 24 Des. 1919.

Mayer, E., 'n Nuwe tydkorting (hoe om diere en mense wat kan staan, uit papier te

knip)',
Bur
ger-
Nu
wej
aar
sno
mm
er,

Mayer, E., "n Praatjie oor kuns", *Opsaal* (2), 27 Jan. 1932.

Mayer, E., "n Suid-Afrikaanse hekelpatroon", *Die Huisgenoot*, Mei, 1921.

Mayer, E., "n Vrystaatse boer. Pentekening deur Erich Mayer", *Die Huisgenoot*, Mei, 1921.

Mayer, E., "Oor die skoonheid van nietige dingetjies", *Die Huisgenoot*, Apr. 1922.

Mayer, E., "Oor die toekoms van 'n nasionale kuns in Suid-Afrika", *Die Brandwag*, 10 Des. 1914.

Mayer, E., "Opbou van ons Nasionale Kuns. Weë en middele daartoe. Waarom die stigting van 'n werklik Suid-Afrikaanse kunsskool noodsaaklik is", *Die Volksblad*, 3 Jan. 1930.

Mayer, E., "Opbou van ons Nasionale Kuns. Die organisasie van ons kunsonderwys. Hoe 'n egte Suid-Afrikaanse kunsskool sal moet ingerig en toegerus word", *Die Volksblad*, 4 Jan. 1930.

Mayer, E., "Opbou van ons Nasionale Kuns. Uitgebreide werkkring van nasionale kunsskool. Sy betekenis vir die oplossing van maatskaplike vraagstukke", *Die Volksblad*, 6 Jan. 1930.

Mayer, E., "Opbou van ons Nasionale Kuns. Organisasie van kunsonderwys. Die rol van die skeppende kunstenaar in die samelewning", *Die Volksblad*, 7 Jan. 1930.

Mayer, E., "Raai, raai. 'n Blommeraaisel", *Die Fakkeldraers*, Des. 1926.

Mayer, E., "Readers Views. Mr Mayer on a national South African art", *The Star*, 11 Dec. 1923.

Mayer, E., "S.A. kuns in die Goudstad. Jong talente wat hulp en aanmoediging verdien", *Die Burger*, 3 Jan. 1931.

Mayer, E., "Stiefmoedertjie, 'n Blommestorie vertel deur Erich Mayer", *Ons Kleintjie*, s.a.

Mayer, E., "Twee Boereseuns", *Opsaal*, 27 Jan. 1932.

Mayer, E., "Twee Boereseuns", *Opsaal*, 29 Febr. 1932.

Mayer, E., "Vel- en leerwerke van Namakwalandse Boere", *Die Huisgenoot*, Des. 1921.

Mayer, E., 'Vir kinders wat graag diere teken. Met tekeninge van (sic) die skrywer', *Die Huisgenoot*, 4 Apr. 1924.

Mayer, E., 'Vir kinders wat graag diere teken. Met tekeninge deur (sic) die skrywer', *Die Huisgenoot*, 16 Mei, 1924.

Mayer, E., 'Wanted: a distinctly South African art', *Building*, Dec. 1922.

Mayer, E., 'Weer te laat' ? *Ons Vaderland*, 20 Jan. 1930.

Meyerowitz, H.V., 'Kuns en kunsopleiding met spesiale verwysing na Suid-Afrika', *Die Huisgenoot*, 11 Jul. 1930.

Meyerowitz, H.V., 'Kuns en styl', *Die Huisgenoot*, 20 Febr. 1931.

M.K., 'Erich Mayer', *Die Brandwag*, 24 Des. 1919.

M.K.L., 'The beauty of South African weaving', *The Natal Mercury*, 16 Jul. 1937.

M.L., 'Where springboks leap on painted walls; women students new hostel', *Rand Daily Mail*, 26 Feb. 1931.

Moodie, T.D., 'Calvinism and Afrikaner Nationalism - a comment', *African Affairs*, 80 (320), Jul. 1981.

Nilant, F.G.E., 'Die landskap in ons kuns', *Historia*, 17 (1), Mrt. 1972.

O., 'The second South African Academy', *Building*, Jun. 1921.

Pierneef, J.H., 'Die maatskappy en die kunstenaar. Pierneef antwoord Mayer. Oor 'n Afrikaanse styskepping', *Die Volkstem*, 27 Nov. 1930.

Poutsma, H.J., 'De kunst in Zuid-Afrika', *De Spectator*, vol. 6, 27 Nov. 1915.

R., 'Musiek van Afrikaanse inboorlinge', *Die Burger*, 16 Jun. 1930.

R.A.N., 'Pretoria pictures. Erich Mayer's exhibition', *The Star*, 8 Nov. 1927.

R.M., 'South African art', *The South African Architectural Record*, Jul. 1935.

Rosenthal, E., 'Erich Mayer: Laaste van Suid-Afrika se skilderpioniers', *Byvoegsel tot die Burger*, 3 Sept. 1960.

Roux, A., 'Erich Mayer se liefde vir sy land en sy mense spreek uit sy werke', *Madelief*,

Byvoegsel tot Hoofstad, 3 Febr. 1972.

Ruysch van Dugteren, C., ‘Zuid-Afrikaanse kunst. Erich Mayer’, *Die Huisgenoot*, Des. 1917.

Schoonraad, M., ‘Last of our pioneer painters’, *Pretoria News*, 17 Aug. 1960.

Schoonees, P.C., ‘Bevordering van eie nasionale kultuur. Dr. PC Schoonees noem praktiese wenke’, *Die Volksblad*, 20 Des. 1929.

Serena (ps.), ‘Erich Mayer - meester van landskap-uitbeelding’, *Die Transvaler*, 2 Febr. 1972.

Silberberg, H., ‘Kunst - Das unzulängliche, hier wirds Ereignis’, *Afrika - Woche*, 28 Okt. 1950.

Skawran, P., ‘Otto Kling’, *Die Nuwe Brandwag*, IV (1), Mei, 1932.

Stead, R., ‘Marga Mayer-Gutter’, *Lantern* vol. 11 (1), Sept. 1971.

Swart, M., ‘Uitbeelder van ’n vergange tyd’, *Die Volksblad*, 17 Apr. 1976.

Tompsett, A., ‘Victoriaanse huis in kunssentrum omskep’, *Rekord*, 27 Apr. 1990.

Van der Merwe, E., ‘Erich Mayer in Suidwes-Afrika’, *Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Kultuurgeskiedenis*, 2 (1), Jan. 1985.

Van der Westhuysen, H.M., ‘Erich Mayer as dekoratiewe kunstenaar’, *Die Huisgenoot*, 28 Jul. 1944.

Van der Westhuysen, H.M., ‘Erich Mayer vandag 70. Nog volle somerty vir sy kuns’, *Die Vaderland*, 18 Apr. 1946.

Van der Westhuizen, H.M. (sic), ‘n Huldeblyk aan Erich Mayer’, *Fontein*, 1 (2), Lente, 1960.

Van der Westhuysen, H.M., ‘Na 50 jaar. Erich Mayer se bydrae tot ons kultuurskat’, *Die Brandwag*, 15 Nov. 1946.

Van Graan, R., ‘Figure en landskap as eenheid’, *Beeld*, 15 Mei, 1976.

Van Rensburg, H.J., ‘Kunswerk van ’n Balling’, *Die Volksblad*, 7 Sept. 1947.

Van Schalkwyk, B., ‘Beminde skilder leef in ouetehuis’, *Tydskrifbylaag van Dagbreek*, 11 Mei, 1958.

Verster, M., 'Die Pen en Penseel. Die landskap as genre in ons skilderkuns', *Die Brandwag*, 2 Des. 1938.

Von Geyso, R., 'Ons huldig 'n skilder-pionier - Erich Mayer', *Lantern*, 8 (3), Jan/Mrt. 1959.

Von Natzmer, G., 'Nasionalisme', *Castalia* (3), Nov. 1938.

W., 'Afrikaanse kuns. Besoek van Erich Mayer', *Stellenbosch University Magazine*, Aug. 1920.

W.R.M., 'S.A. Art for Wembley. Pictures both good and bad. Not representative of national art', *The Cape Times*, 11 Feb. 1924.

W.v H., 'Neger- en Bantoe-kuns in Pretoria', *Die Huisgenoot*, 25 Sept. 1931.

X.Y., 'Erich Mayer', *Die Kultuur-Skakel*, 3 (1), Mrt. 1938.

III KONFERENSIEREFERATE EN KATALOGI

Du Toit, M.L., 'Voorwoord', *Die Nuwe Brandwag*- kunstenstoonstelling. Uitstellingskatalogus (Bloemfontein, 18-19 Des., 1929).

Du Toit, M.L., 'Voorwoord' Suid-Afrikaanse Afdeling, Rykstentoonstelling. Uitstellingskatalogus (Johannesburg, L.E. Joseph & Co., 1936).

Etlis, R.A., (ed.), *Nationalism in the visual arts*. Symposium Papers XI11, National Gallery of Art, Washington (New Hampshire, University Press of New England, 1991).

Hillebrand, M., *The women of Olifantsfontein - South African studio ceramics*. Exhibition Catalogue (Cape Town, South African National Gallery, 1991).

Lazar, J., 1988. The role of the South African Bureau of Racial Affairs in the formulation of Apa
the
id
ideo
logy
,
194
8 -
196
1, in

*Col
lect
ed
Se
min
ar
Pap
ers
(Ins
titut
e
for
Co
mm
onw
ealt
h
Stu
dies
,*
*Uni
vers
ity
of
Lon
don
,*
*198
8).*

Van Graan, R., *Erich Mayer - Oorsigtentoontelling*. Uitstellingskatalogus (Pretoria, Pretoriase Kunsmuseum, 1972).

IV ONGEPUBLISEERDE SKRIPSIES, VERHANDELINGS EN PROEFSKRIFTE

De Haas, E.C., *Erich Mayer. Sy lewe en kuns* (Ongepubl. Kunsgeschiedenisstudie, UP, 1941).

De Villiers, K.L., *The JH Pierneef collection of the City Council of Pretoria housed in the Pretoria Art Museum* (MA, UP, 1997).

Heymans, J.A., *Pottebakkerswerk in Suid-Afrika met spesifieke verwysing na die werk*

wat vanaf 1925 tot 1952 by Olifantsfontein gedoen is (MA, UP, 1989).

Hugo, H.S., *Katalogus van die kunswerke van (Ernst Karl) Erich Mayer in besit van die Nasionale Kultuurhistoriese- en Opelugmuseum* (Ongepubl skripsie, BA (Hons), UP, s.a.).

Joubert, J., *M.L. du Toit's contribution to artistic activities at the University of Pretoria 1931 - 1938* (Unpubl.paper, BA (Hons), UP, 1986).

Joubert, J., *The art exhibitions held in the Macfadyen Memorial Hall, 1931 to 1951* (MA, UP, 1989).

Lammas, R.C., *Portraits of place: images of Southern Africa in landscape painting.* (MA, University of the Witwatersrand, 1993).

Nilant, F.G.E., Report: Miss J. Joubert: *M.L. du Toit's contribution to artistic activities at the University of Pretoria, 1931-1938* (unpubl.paper, BA (Hons), UP, s.a.).

Olivier, M., *Die volkskundige waarde van 'n reeks sketse en skilderye van Erich Mayer, met besondere verwysing na die stoflike kultuur van die Afrikaner* (MA, US, 1980).

Prins, M., *J.H. Pierneef: die stasiepaneel Heidelberg, Transvaal. 'n Ondersoek na vormgewing en tema-belangstelling binne historiese verband* (Ongepubl.skripsie, BA (Hons), RAU, 1980).

Rao, B.L., *The development of the German national socialist point of view on art and art criticism as seen in the 'Völkischer Beobachter', 1920-1937* (MA, California State University, 1985).

Stassen, J.W., *Kuns en kunswerk* (D.Litt. et Phil., UP, 1956).

Van der Walt, M.C., 1979. *Weefkuns in Suid-Afrika met besondere verwysing na tapyte en tapisserieë* (MA, UP, 1979).

Van der Westhuysen, P.J., 1981. *Erich Mayer se rol in die vestiging van 'n Suid-Afrikaanse nasionale kuns met besondere verwysing na sy standpunkte en persoonlike deelname.* (Ongepubl.skripsie, BA (Hons), UP, 1981).

Van Heerden, R.J., *Fanie Eloff as beeldhouer* (MA, UP, 1963).

V BOEKE

- Adam, H. & Giliomee, H., *The rise and crisis of Afrikaner power* (Cape Town, David Philip, 1979).
- Alexander, F.L., *Kuns in Suid-Afrika sedert 1900* (Kaapstad, AA Balkema, 1962).
- Anderson, B., *Imagined communities; reflections on the origin and spread of Nationalism* (London, Verso, 1983).
- Anoniem, *Anton van Wouw 1862-1945 en die Van Wouwhuis* (Pretoria, Butterworth, 1981).
- Appleton, J., *The experience of landscape* (London, John Wiley & Sons, 1975).
- Berman, E., *Art and artists of South Africa. An illustrated biographical dictionary and historical survey of painters, sculptors & graphic artists since 1875* (Goodwood, Southern Books, 1994).
- Bermingham, A., *Landscape and ideology. The English rustic tradition, 1740-1860* (London, Thames & Hudson, 1987).
- Beyers, C.J. (red.), *Suid-Afrikaanse biografiese woordeboek*, deel iv (Durban, Butterworth & Kie., 1981).
- Beyers, C.J. (red.), *Dictionary of South African Biography*, vol.v (Pretoria, Human Sciences Research Council, 1987).
- Bloomberg, C., *Christian-Nationalism and the rise of the Afrikaner Broederbond, in South Africa, 1918-48* (London, Macmillan, 1990).
- Booyens, B., *Nagmaalsnaweek deur die jare. 'n Kerkhistoriese studie* (Kaapstad, N.G. Kerk-Uitgewers, 1982).
- Bosch, D.J., 'The roots and fruits of Afrikaner civil religion', in Hofmeyer, W.G. & Vorster, W.S. (comp.), *New faces of Africa: essays in honour of Ben Marais* (Pretoria, Academia, 1984).
- Bouman, A.C., *Kuns en kunswaardering* (Pretoria, J.L. van Schaik, 1942).
- Bouman, A.C., *Kuns in Suid-Afrika* (Pretoria, J.H. de Bussy, 1935).
- Brits, J.P., *Op die vooraand van apartheid: die rasievraagstuk en die blanke politiek in Suid-Afrika, 1939-1948* (Pretoria, Universiteit van Suid-Afrika, 1994).

Buyss, P.W., 'n Paar gedagtes oor 'n Calvinistiese kunsetiek met besondere verwysing na die probleem van pornografie en perssensuur (PU vir CHO, Instituut vir Bevordering van Calvinisme, 1975).

Coetzee, A., 'n Hele os vir 'n ou broodmes. Grond en die plaasnarratief sedert 1595 (Pretoria, J.L. van Schaik, 1999).

Coetzee, N.J., *Pierneef, land en landskap. Die Johannesburgse stasiepanele in konteks* (Fourways, C.B.M. Publishing, 1992).

Davenport, T.R.H., *South Africa: a modern history* (Braamfontein, Macmillan, 1977).

Dekker, G. & De Villiers, J.L., 'Jacob Daniël du Toit', in Krüger, D.W. & Beyers, C.J. *Suid-Afrikaanse Biografiese Woordeboek*, deel 3 (Kaapstad, Tafelberg Uitgewers, 1977).

De Klerk, W.A., *The Puritans in Africa. A story of Afrikanerdom* (London, Rex Collings, 1975).

De Kock, W.J. (red.), *Suid-Afrikaanse Biografiese Woerdeboek*, deel 1 (Kaapstad, Tafelberg, 1976).

De Roubaix, E., *Boesmanlandse sketse en verhale* (Pretoria, J.L. van Schaik, 1930).

De Villiers, R., 'Afrikaner nationalism' in Wilson, M. & Thompson, L. (eds.) *The Oxford History of South Africa II; South Africa 1870-1966* (Oxford, Clarendon Press, 1971).

Dreyer, P.S., (red.), *Afrikaner-Liberalisme* (Pretoria, Boekenhout Uitgewers, 1977).

Du Toit, M.L., *Suid-Afrikaanse kunstenaars, deel 1 Anton van Wouw* (Kaapstad, Nasionale Pers, 1933).

Eddy, J. & Schreuder, D. (eds.), *The rise of colonial nationalism* (Sydney, Allan & Unwin, 1988).

Elphick, R. & Giliomee, H., *The shaping of South African society, 1652 - 1820* (London, Longman Publishers, 1979).

Erasmus, L.J., 'n Volk staan op uit sy as:verhaal van Die Afrikaanse Pers (1962) Beperk (Johannesburg, T.W. Hayne Beperk, 1962).

Fisher, R.C. & Le Roux, S.W., *Die Afrikaanse woning; herdrukke uit die Boerevrou* (Hammanskraal, Unibook Uitgewers, 1989).

Fransen, H., *Drie eue kuns in Suid-Afrika; Beeldende kuns, Boukuns, Toegepaste*

kuns (Pietermaritzburg, Anreith Uitgewers, 1981).

Furlong, P.J., *Between crown and swastika; the impact of the radical right on the Afrikaner nationalist movement in the Fascist era* (Johannesburg, Witwatersrand University Press, 1991).

Giliomee, H. & Adam, H., *Afrikanermag: opkoms en toekoms* (Stellenbosch, Universiteitsuitgewers, 1981).

Gordon-Brown, A., *Pictorial Africana. A survey of old South African paintings drawings and prints to the end of the nineteenth century with a biographical dictionary of one thousand artists* (Cape Town, A.A. Balkema, 1975).

Gordon-Brown, A., *Pictorial art in South Africa during three centuries to 1875* (London, Chas. J. Sawyer, Ltd., 1952).

Grobbelaar, P.W. (red.), *Die Afrikaner en sy kultuur; deel 1 Mens en Land* (Kaapstad, Tafelberg, 1974).

Grosskopf, J.F.W., 'Erich Mayer', in P.J. Nienaber, *Skone kunste in Suid-Afrika*, deel 1 (Johannesburg, Afrikaanse Pers Boekhandel, 1951).

Grosskopf, J.F.W., '*n Esau. Bosveld-drama in vier tonele*' (Bloemfontein, Nasionale Pers, 1923).

Gutsche, H. e.a. (reds.), *Die F.A.K.-Volksangbundel* (Kaapstad, H.A.U.M., 1955).

Holly, M.A., *Panofsky and the foundations of art history* (Ithaca, Cornell University Press, 1984).

Jeppe, H., *Suid-Afrikaanse kunstenaars: 1900-1962* (Johannesburg, Afrikaanse Pers-Boekhandel, 1964).

Kannemeyer, J.C., *Geskiedenis van die Afrikaanse literatuur*, band 1 (Kaapstad, Academica, 1978).

Kannemeyer, J.C., *Geskiedenis van die Afrikaanse literatuur*, band 2 (Kaapstad, Academica, 1983).

Kershaw, I., *Hitler 1889-1936: Hubris* (London, Penguin Books, 1999).

Kotzé, D.J., *Nasionalisme. 'n Vergelykende studie*, deel 1 (Kaapstad, Tafelberg, 1969).

Kotzé, D.J., *Nasionalisme: Geskiedenis en Pan-Nasionalistiese bewegings*, deel 2

(Kaapstad, Tafelberg, 1970).

Kuyper, H.H., *Zuid-Afrika: reisindrukken* (Amsterdam, N.V. De Heraut, 1925).

Lipton, M., *Capitalism and Apartheid: South Africa, 1910 - 1986* (Aldershot, Wildwood House, 1986).

Malan, J.P. (hoofred.), *Suid-Afrikaanse Musiekensiklopedie*, deel III J-O (Kaapstad, Oxford University Press, 1984).

Malherbe, K. (red.), *Die Boerevrou Boek* (Pretoria, J.L. van Schaik, 1950).

Malherbe, F.E.J., *Die kort-verhaal as kunsvorm* (Kaapstad, Nasionale Pers Beperk, 1929).

Marais, E., *Dwaalstories en ander vertellings* (Kaapstad, Nasionale Pers, 1927).

Maré, L., *Die Nuwejaarsfees op Palmietfontein* (Pretoria, J.L. van Schaik, 1918).

Marks, S. & Trapido, S., *The politics of race, class and nationalism in twentieth century South Africa* (New York, Longman Harlow, 1987).

Matlass, D., *Landscape and Englishness* (London, Reaktion Books, 1998).

Merker, R., *Die bildenden Künste im Nationalsozialismus; Kulturideologie, Kulturpolitik, Kulturproduktion* (Köln, DuMont Buchverlag, 1983).

Meyer, P.J., *Trek verder. Die Afrikaner in Afrika* (Kaapstad, H.A.U.M., s.a.).

Moodie, T.D., *The rise of Afrikanerdom: power, apartheid and the Afrikaner civil religion* (Berkeley, University of California Press, 1975).

Muller, C.F.J., *500 Jaar Suid-Afrikaanse Geskiedenis* (Pretoria, Academica, 1990).

Nel, P.G., (ed), *J.H.Pierneef. His life and his work* (Cape Town, Perskor, 1990).

Nepgen, C.C., *Die sosiale gewete van die Afrikaanssprekendes* (Johannesburg, C.S.V. Boekhandel, 1938).

Nienaber, G.S. & Nienaber, P.J., *Die geskiedenis van die Afrikaanse Beweging* (Pretoria, J.L. van Schaik, 1941).

Nienaber, P.J., *Skone kunste in Suid-Afrika*, deel 1 (Johannesburg, Afrikaanse Pers Boekhandel, 1957).

- Nilant, F.G.E., *Bibliografie: Suid-Afrikaanse kunstenaars*, vol.1 (Pretoria, Universiteit van Pretoria, 1976).
- Nilant, F.E.G. (sic), *Die hout- en linoesneë van J.H. Pierneef* (Kaapstad, A.A. Balkema, 1974).
- Nilant, F.G.E., 'Die kuns van die Afrikaner', in Pienaar, P. de V., *Kultuurgeskiedenis van die Afrikaner* (Johannesburg, Nasionale Boekhandel, 1968).
- Ogilvie, G., *The dictionary of South African painters and sculptors, including Namibia* (Johannesburg, Everard Read, 1988).
- O'Meara, D., *Volkskapitalisme: class, capital and ideology in the development of Afrikaner nationalism, 1934 - 1948* (Johannesburg, Ravan Press, 1983).
- Osborne, H. (ed), *The Oxford companion to twentieth-century art* (Oxford, Oxford University Press, 1981).
- Patterson, S., *The last trek. A study of the Boer people and the Afrikaner nation* (London, Routledge & Kegan Paul, 1957).
- Petropoulos, J., *Art as politics in the Third Reich* (Chapel Hill, The University of North Carolina Press, 1996).
- P.F.W., 'Kunst in Zuid Afrika', *Feest Koerant op Koninginnedag 1912* (Feestkommissie, Pretoria, Atlas Drukkerij, 1912).
- Plaatje, S.T., *Native life in South Africa* (Johannesburg, Ravan Press, 1982).
- Pretorius, J.C., *Die geskiedenis van volkskuns in Suid-Afrika* (Kaapstad, Vlaeberg, 1992).
- Pretorius, C., *Erich Mayer op St Helena - vol van hartepyn. Die oorlogskuns van Erich Mayer(1899-1902)* (Pretoria, Protea Boekhuis, 2000).
- Roos, N.O., *Kuns in Suidwes-Afrika* (Pretoria, J.P. van der Walt, 1978).
- S.A.Kunsvereniging (samest.), *Register van Suid-Afrikaanse en Suidwes-Afrikaanse kunstenaars* (Elsiesrivier, Nasionale Handelsdrukkery, 1969).
- Scholtz, G.D., *Het die Afrikaanse volk 'n toekoms?* (Johannesburg, Voortrekkerpers, 1954).
- Scholtz, J. du P., *Oor skilders en skrywers* (Kaapstad, Tafelberg, 1979).
- Schoonees, P.C., 1927. *Die prosa van die tweede Afrikaanse Beweging* (Pretoria,

J.H. de Bussy, 1927).

Schoonraad, M.G. (red.), *Bibliografie: Suid-Afrikaanse kunstenaars*, vol.2 (Pretoria, Universiteit van Pretoria, 1986).

Schoonraad, M., *Erich Mayer* (Pretoria, Universiteit van Pretoria, 1990).

Schreiner, O., *Thoughts on South Africa* (London, T. Fisher Unwin, 1923).

Schutte, G.J., *Nederland en de Afrikaners; adhesie en aversie* (Franeker, Uitgeverij T. Wever, 1986).

Spoelstra, B., ‘Abraham Kuyper’, in Krüger, D.W. & Beyers, C.J. *Suid-Afrikaanse Biografiese Woordeboek*, deel 3 (Kaapstad, Tafelberg Uitgewers, 1977).

Steyn, J.C., *Tuiste in eie taal; die behoud en bestaan van Afrikaans* (Kaapstad, Tafelberg, 1980).

Steyn, J.C., *Van Wyk Louw; 'n lewensverhaal*, deel I en II (Kaapstad, Tafelberg, 1998).

Steyn, J.L., ‘Johannes Friedrich Wilhelm Grosskopf’, in De Kock, W.J. 1976. *Suid-Afrikaanse biografiese woordeboek*, deel 1 (Kaapstad, Tafelberg Uitgewers, 1976).

Strydom, H. & Wilkens, I. *The super Afrikaners: inside the Afrikaner Broederbond* (Johannesburg, Jonathan Ball, 1978).

Swart, M.J. e.a.(reds.), *Afrikaanse kultuuralmanak* (Johannesburg, Federasie van Afrikaanse Kultuurvereniginge, 1980).

Van den Heever, C.M., *Die Afrikaanse Gedagte* (Pretoria, J.L. van Schaik, 1935).

Van der Merwe, N.J., ‘Calvinisme en kultuur’, in Stoker, H.G. en Potgieter, F.J.M., *Koers in die krisis* (Stellenbosch, Pro Ecclesia-Drukkery, 1935).

Van der Schyff, P.F., *Die Ossewa-Brandwag: Vuurtjie in droë gras* (Potchefstroom, Departement Geskiedenis, 1991).

Van der Westhuysen, H.M., *Erich Mayer Album* (Kaapstad, H.A.U.M., 1953).

Van der Westhuysen, H.M., ‘Kultuurbewuswording van die Afrikaner’, in Pienaar, P. de V., *Kultuurgeskiedenis van die Afrikaner* (Johannesburg, Nasionale Boekhandel, 1968).

Van der Westhuysen, H.M., ‘Erich Mayer’, *Ons Kuns 1* (Pretoria, Lantern in samewerking met die SAUK, 1959).

- Van Jaarsveld, F.A., 'Die Afrikaner se Groot Trek na die stede 1886 - 1976; sosiaal-ekonomiese strukture en kultuurhistoriese perspektiewe', in Nel, P.G., 1997. *Die kultuurontplooiing van die Afrikaner* (Pretoria, H.A.U.M., 1979).
- Van Jaarsveld, F.A., *Die ontwaking van die Afrikaanse nasionale bewussyn 1868-1881* (Johannesburg, Voortekkelpers, 1959).
- Van Jaarsveld, F.A., *The Afrikaner's interpretation of South African history* (Cape Town, Simondium Publishers, 1964).
- Van Jaarsveld, F.A., *Wie en wat is die Afrikaner?* (Kaapstad, Tafelberg, 1981).
- Van Niekerk, J., *Die groot Afrikaanse-Hollandse liederbundel* (Pretoria, J.H.de Bussy, 1927).
- Varley, D.H. (ed), *Union list of South African newspapers* (Cape Town, South African Library, 1949).
- Vermeulen, I., *Man en monument; die lewe en werk van Gerard Moerdijk* (Pretoria, J.L. van Schaik, 1999).
- W.H.K., *The arts in South Africa* (Durban, The Knox Printing & Publishing Co., 1933-34).
- Wilson, M. & Thompson, L., *The Oxford history of South Africa* (Oxford, Clarendon Press, 1971).
- Wistrich, R., *Who's who in Nazi Germany* (London, Weidenfeld and Nicolson, 1982).
- Zietsman, P.H., *Die taal is gans die volk; woelinge en dryfvere in die stryd om die Afrikaner se taal* (Pretoria, Universiteit van Suid-Afrika, 1992).